

Dato: 18.08.2021
Arkivref: 2021/2580-18785/2021 / G19

Saksbehandlar: Lene Borgen Waage
53 42 30 58
lene.borgen.waage@bomlo.kommune.no

Sak nr i møte	Utval	Møtedato
	Utval for levekår	31.08.2021

PROGRAM FOR FOLKEHELSE OG UNGDOMSRÅDET 2021-22**Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:**

1. Utval for levekår tek informasjon om folkehelseprogrammet i Bømlo til vitande.
2. Utval for levekår godkjenner utprøving av alternativ arbeidsform for ungdomsrådet i Bømlo 2021-22

Dokument i saka:

Vedlegg 1 Oppsummering og evaluering av program for folkehelse 2020-21

Bakgrunn for saka:

Bømlo kommune har i perioden 2019-22 eit program for folkehelsearbeid retta mot medverknad og deltaking for god trivsel og livskvalitet for alle barn og unge. Prosjektet er forankra i FN sin barnekonvensjon artikkel 12: *Alle barn har rett til å seie meininga si og deira meining skal bli tatt på alvor*, samt Bømlo kommune sin kommunedelplan for oppvekst. Prosjekta er finansiert med støtte frå Vestland fylke, Helsedirektoratet og Sparebankstiftinga SR-bank.

Målet er at barn og unge er medvitne om eigne ressursar, at dei har verdi og er viktige aktørar i sitt lokalsamfunn, i barnehagen og i skulen. Bremnes ungdomsskule, Meling skule og Maurtua barnehage deltek i prosjektet, saman med ungdomsrådet. I tillegg nyttar vi metode og erfaringar i planprosessar og arbeid i heile Bømlo og har eit eige delprosjekt for bruk av metodane i kommunens arbeid.

I prosjektet samarbeider Bømlo med Høgskulen på Vestlandet og den internasjonale kapasiteten Cormac Russel i *Nurture Development* med systematisk bruk av ABCD-metoden (Asset Based Community Development). Dette er ein styrkebasert tilnærming, der me tek utgangspunkt i alle dei gode ressursane i våre lokalsamfunn i utviklinga av barnehage, skule, nærmiljø og kommune.

Prosjektplan og meir informasjon om prosjektet finn ein på Bømlo kommune sine nettsider.

Skuleåret 2020-21 har program for folkehelse i Bømlo gjennomført kursrekke i ABCD-metoden og ei rekke viktige tiltak med resultat og effekt for både dei som aktivt deltok i prosjektet og for barnehagane, skulane og nærmiljøet. Vedlegg 1 viser oppsummering og evaluering av

prosjektaktivitetane i program for folkehelse i 2020-21. Det er verdt å merke seg at prosjektet har hatt høg aktivitet, til tross for at koronapandemien har gjort det naudsynt å arbeide annleis og at mange av prosjektdeltakarane har hatt høg arbeidsbyrde.

Ved hjelp av finansiering frå sparebankstiftinga SR-bank har me også laga filmsnuttar som synleggjer metode og resultat av prosjekta. Desse ligg på kommunen sine nettsider¹ og er delt via sosiale media. Til saman har videosnuttane nærare 10 000 visningar. Representantar frå prosjektet har også vore aktive i regionale og nasjonale nettverk og forum. I tillegg har Bømlo blitt brukt som døme i eit internasjonalt forum der ABCD-metodikken var omtala. Dette bidreg til å synleggjera prosjektet og Bømlo.

Plan for prosjektet skuleåret 2021-22

Skuleåret 2021-22 er det siste skuleåret i prosjektperioden før sluttevaluering. Aktivitetane våre dette året skal dermed leggja til rette for at ein går frå prosjektaktivitetar til å sjå korleis ulike aktivitetar kan og bør inkluderast i drift.

Maurtua barnehage

Ved Maurtua barnehage har prosjektaktivitetane bidrege til utvikling av ei rekkje område i nærmiljøet. Hausten 2021 vil ein få på plass ei nettside der barn, foreldre og besteforeldre kan få veta meir om stadane i nærmiljøet til barnehagen. I utviklinga av nettsida legg ein vekt på at ein enkelt kan endra namn, plassering og innhald i tråd med at barna er med å utvikla nye og gamle område.

Meling skule

Ved Meling skule vil heile personalgruppa få ei innføring i ABCD-metodikken som del av planleggingsdag før skuleåret byrjar. Då vil ein diskutera korleis ein kan mobilisera elevar med ulike ressursar for utvikling av skulen og nærmiljøet og korleis me kan mobilisera og involvera ulike ressursar knytt til skulen slik som krinslag, foreldre, besteforeldre, tilsette og næringsliv.

Bremnes ungdomsskule

Bremnes ungdomsskule hadde allereie i tidlegare skuleår inkludert metodar og aktivitetar knytt til prosjektet som til dømes *Hovud-hjarte-hender-øvinga* som del av introduksjonsveka med 8.klassingane og arbeidet med temaveka «God nok». For at ein større del tilsette skal få eigarskap til prosjektet vil rektor og prosjektleiar ha kartleggingsaktivitetar og andre prosjektaktivitetar retta mot heile tilsettegruppa. Vidare vil ein leggja til rette for at elevrådet arbeider vidare med ideane som kom fram våren 2021. Arbeidslivsfacet vil vidareføre samarbeid med Maurtua barnehage. Det er også aktuelt å kopla dei på prosjekt som skal gjerast i Svortland sentrum.

Bømlo ungdomsråd

Tidlegare evaluering av ungdomsrådet (PS 54/19 i kommunestyret²) viste at ungdommane i Bømlo opplever at noverande form på ungdomsrådet gjer at ungdomsrådet blir utilgjengeleg og lite synleg. Vedlegg 1 med evaluering av prosjektarbeidet skuleåret 2020-21 understøttar at det er usikkerheit blant dei unge om kva ungdomsrådet er, og kva det er meininga medlemmane skal gjere i ungdomsrådet. Dette skuldast i stor grad lav møtefrekvens for ungdomsrådet og at medlemmane ikkje kjenner kvarandre.

¹ <https://www.bomlo.kommune.no/tenester/kultur-idrett-og-frivillighet/folkehelse/>

² <https://einnsyn.bomlo.kommune.no/einnsynBK/DmbHandling/Details/30295?sourceDatabase=>

Ein opplevde at det skjedde ei endring i siste kursdel, då medlemmane såg si individuelle rolle i Ungdomsrådet. Etter det siste møtet kom også fleire av medlemmane med konkrete forslag til ting dei ville jobbe med. Men desse forslaga kom då på det tidspunktet der over halvparten av ungdomsrådet vil bli bytta ut før neste møte.

Me foreslår derfor at Bømlo ungdomsråd hausten 2021 gjennomfører ei kick off helg, der elevråda på ungdomsskulane og dei vidaregåande skulane i Bømlo gjennomfører eit opplegg for å bli kjent med kvarandre, rolla si, ressursane sine og identifisera kva prosjekt dei brenn for.

Denne helga vil me både nytte erfaringane frå dei av representantane som framleis er med i ungdomsrådet og prosjekta som vart løfta fram våren 2021.

I tillegg til Bømlo jobbar også ungdommens kommunestyre på Askøy for å delta denne helga. Slik kan me utvikla opplegget i samarbeid med Askøy kommune, som også er deltakarar i folkehelseprogrammet. Slik vil me også kunne søkja ekstra midlar til dette prosjektet frå fylket.

Me ynskjer å la ungdommane sjølve bruke samlinga til både å identifisera kva prosjekt dei brenn for og ynskjer å jobbe med og korleis dei vil jobbe. Dersom ungdommane ønskjer det, kan dei til dømes laga grupper som jobbar med utvalde tema og ikkje gjennomføra tradisjonelle ungdomsrådsmøte. Arbeidsformen vil kunne tilpassast ungdommane sine ønskje, med alt frå workshops, debattar i samarbeid med «Mostratinget³» eller arrangement på (utvalde) skular. Me vil i så fall leggja opp til ei samling for heile ungdomsgruppa, saman med politikarar og representantar for administrasjonen i kulturhuset i mai 2022, der temagruppene legg fram resultatata av sine arbeid og evaluerer den valde arbeidsformen.

Dette vil innebera at me testar ut ein ny arbeidsform for ungdomsrådet som er i grenseland kva gjeld retningslinene for ungdomsrådet frå 2019. Leiar og nestleiar vil få fullmakt til å uttala seg om dei sakane som ikkje det er temagrupper for.

Prosjektet vil bidra til at ungdommane får innsikt i at demokratiet har ulike former og uttrykk og gjer dei i stand til å delta i demokratiske prosessar. Slik understøttar prosjektet demokrati og medborgarskap som tverrfagleg tema i skulen i kunnskapsløftet 2020.

Dersom det er relevant vil det bli lagt til rette for at resultat av arbeida blir lagt føre aktuelle politiske utval. Samla evaluering av arbeidsforma blir uansett lagt fram politisk i siste møterunde før sommaren 2022, med ei vurdering av om retningslinene for ungdomsrådet bør reviderast.

ABCD i kommunen

For å jobbe vidare med korleis ABCD-metoden kan nyttast i Bømlo kommune, vil me hausten 2021 gjennomføra eit ABCD-kurs der deltakarane er knytt til to tverrfaglege utviklingsprosjekt: Leva heile livet og universell utforming av uteskule. I tillegg til leiarar og tilsette frå alle tre verksemdsområde, vil også representantar for lag og organisasjonar i prosjekta delta.

Felles nettside for å dele verktøy og erfaringar

For perioden 2022-27 ønskjer Helsedirektoratet at erfaringane frå kommunane som har delteke i program for folkehelse skal bli gjort tilgjengelege og leggja grunnlag for utvikling i alle norske kommunar. I 2021-22 vil me vidareføra arbeidet med å formidla metode og døme. Her vil me søkja

³ Mostratinget blir debattar med og for barn og unge i regi av Moster 2024.

samarbeid med andre kommunar, fylket, HVL og Nurture development. Me vil søkja om egne midlar til arbeidet.

FN sine berekraftsmål:

Økonomiske konsekvensar:

Program for folkehelse er finansiert med midlar frå Vestland fylke og Helsedirektoratet. I tillegg har prosjektet fått øymerka finansiering frå sparebankstiftelsen SR-bank.

Aktivitetane ein legg opp til å bli gjennomført i 2021-22 vil bli dekkja av midlane som allereie er løyvde i prosjektet. I tillegg vil me søkja midlar fylket no har lyst ut for kommunane som tek del i folkehelseprogrammet for å auka handlingsrommet i aktivitetane retta mot ungdomsrådet og nettside for å dela verktøy og erfaringar.

Miljømessige konsekvensar:

Ingen

Beredskap- og samfunnstryggleik:

Ingen

Folkehelse:

Program for folkehelse i Bømlo har som mål at barn og unge sine ressursar og innspel medfører god trivsel og livskvalitet for alle barn og unge i kommunen.

Oppsummering og konklusjon:

Kommunedirektøren meiner oppsummering av prosjektaktiviteten i skuleåret 2020-21 viser at Bømlo gjer eit godt arbeid med medverknad og deltaking og systematisk bruk av ABCD-metodikken og at prosjektaktivitetane som er planlagde i 2021-22 vil bidra til ei god avslutning av prosjektet:

- Som evalueringa viser er det no viktig å bruke det siste prosjektåret til vidare utprøving av korleis ein i større grad kan få resultat og effekt for fleire enn dei som aktivt deltek på kurs og i prosjektarbeidet. Kommunedirektøren støttar derfor konklusjonen om at ein no gjennomfører aktivitetar retta mot til dømes heile tilsettegruppa eller elevrådet eller andre organ som inkluderer representantar for heile barnhagen eller skulen, samt at ein brukar ABCD-metodikken i tverrfaglege utviklingsprosjekt som også inkluderer frivillige lag og organisasjonar.
- Ettersom ungdomsrådet inkluderer medlemmar frå ulike delar av kommunen som ikkje har møtepunkt utanom møta i rådet, er det viktig at dei blir kjent med kvarandre og rolla si tidleg i skuleåret og identifiserer kva prosjekt dei brenn for og ønskjer å jobbe med. Kommunedirektøren rår derfor til at ein prøver ut arbeidsform i tråd med planen skissert over.
- I det siste prosjektåret meiner kommunedirektøren også at det er viktig å finne gode formidlingsplattformer som grunnlag for erfaringsdeling av både metode og døme på tiltak og resultat.